

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΑΓΩΝ

Τὸ δὲ κλέος
τηλόθεν δέδορχε τᾶν Ὀλυμπιάδων ἐν δρόμοις
Πέλοπος, ἵνα ταχυτὰς ποδῶν ἐρίζεται
ἄκμαί τ' ἰσχύος θρασύπονοι.

(Πινδ. Ὀλ. Α', 96—99).

Α'.

Q μέγας τοῦ Rolla ποιητής. ὁ περιπαθέστατος Alfred de Musset, ἐθρῆνει τὴν πάροδον τῶν χρυσῶν ἐκείνων τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος χρόνων, καθ' οὓς τετρακισχίλιοι θεοὶ οὐδένα εἶχον ἄθεον, καθ' οὓς τὸ πᾶν ἦτο εὐδαιμον, ἐξαίρουμένου τοῦ Προμηθέως, τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ τοῦ Σατανᾶ, τοῦ ὡς ἐκεῖνος πεσόντος.

Regrettez—vous le temps—

Où quatre mille dieux n' avaient pas un athée ;

Où tout était heureux, excepté Prométhée,

Frère aîné de Satan, qui tomba comme lui ?

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τοὺς ἀληθῶς ποιητικὸς οἱ θεοί, οὐδένα βλέποντες ἄθεον, ἦσαν φυσικῶ τῶ λόγῳ φιλοφρονέστατοι πρὸς τοὺς θνητούς. Ἐπεφαίνοντο εἰς αὐτοὺς καθ' ὕπνον ἢ ἐν ἐγρηγόρσει, μεταβεβλημένοι τὴν μορφήν ἢ ἀμετάβλητοι, συνεμάχουν καὶ συνεμάχοντο μετ' αὐτῶν, ἐγέννων τέκνα ἐξ ἀνθρώπων καὶ οὐχὶ σπανίως θεοὶ καὶ θεαὶ συνεδέοντο δι' ἔρωτος διαπύρου μετὰ τῶν ὀϊζυρῶν βροτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων. «Τότε, λέγει ὁ γλυκύτατος ψάλτης τῶν θεῶν τῆς Ἑλλάδος, ὁ Schiller, τότε εἰς τοῦ Δευκαλίωνος τὰ γένη κατέβαινον ἔτι οἱ θεοὶ οἱ οὐράνιοι· ὁ Ὑπερίων ἐλάμβανε τὴν ράβδον τὴν ποιμενικὴν, ἵνα τὴν ὠραίαν νικῆσθαι θυγατέρα τῆς Πύρρας. Τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς

θεοὺς καὶ τοὺς ἥρωας συνέδεεν ὁ Ἔρως δι' ὠραίου δεσμοῦ, θνητοὶ
μετὰ θεῶν καὶ ἡρώων ἐτέλουν φόρον λατρείας ἐν Ἀμαθοῦντι.»

Zu Deukalions Geschlechte stiegen
Damals noch die Himmlischen herab ;
Pyrrhas schöne Tochter zu besiegen,
Nahm Hyperion den Hirtenstab
Zwischen Menschen, Göttern und Heroen
Knüpfte Amor einen schönen Bund,
Sterbliche mit Göttern und Heroen
Huldigten in Amathunt.

Ἐνα δὲ μάλιστα τῶν ἀνθρώπων τοῦ χρυσοῦ ἐκείνου αἰῶνος, τὸν Λυδόν, λέγω, Τάνταλον, τοσοῦτον ἐτίμησαν οἱ θεοὶ οἱ Ὀλύμπιοι, ὥστε ἤξιωσαν αὐτὸν καὶ τῆς ἐν Ὀλύμπῳ ἐστίασεως, καὶ τοῦτο οὐχὶ ἄπαξ, ἀλλ', ὡς θὰ ἴδωμεν, δις. Καὶ οὐ μόνον ἐν Ὀλύμπῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ γῆ ἐγένοντο οἱ θεοὶ ὁμοτράπεζοι τοῦ Ταντάλου, προσκληθέντες ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν Σιπύλῳ τῆς Λυδίας οἰκίαν καὶ ἀποδεξάμενοι τὴν πρόσκλησιν. Ἡ πρόσκλησις αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Λυδοῦ μετὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐν Ὀλύμπῳ μετὰ τῶν θεῶν συνεστίασιν καὶ πρὸς ἀνταπόδοσιν τῆς φιλοφροσύνης, ἧς ἔτυχε τότε παρὰ τῶν θεῶν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐν Σιπύλῳ τῶν θεῶν μετὰ τοῦ Ταντάλου εὐωχίαν καὶ κατὰ τὴν ἐν Ὀλύμπῳ δευτέραν τοῦ θεοφιλοῦς Λυδοῦ μετὰ τῶν θεῶν συνεστίασιν συνέβησαν γεγονότα τινά, ἅπερ ὀφείλομεν ἀκριβῶς πωρὶ νὰ διηγηθῶμεν, ἅτε συνδεόμενα μετὰ τῆς ἀρχῆς τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων, ὧν δευτέρα ἱστορικὴ ἔκδοσις, ἀγνωστὸν ἂν διωρθωμένη καὶ ἐπηυξημένη, εἶνε οἱ ἀγῶνες οἱ τελεσθησόμενοι κατὰ τὸ ἔτος τὸ ἐνεστίως.

B'.

Ὁ Τάνταλος λοιπὸν εἶχεν υἱὸν ἀγαστὸν, ὀνομαζόμενον Πέλοπα. Περὶ τῆς μορφῆς τοῦ Ταντάλου οὐδὲν διέσωσεν ἡμῖν ἡ παράδοσις, ἀλλὰ περὶ τοῦ Πέλοπος ἐμολογεῖται ὅτι ἦτο ὠραιότατος, ἦτο ἄλλος τις Γανυμήδης. Ἄν ὁ Γανυμήδης ἦτο πρεσβύτερος ἢ νεώτερος τοῦ Πέλοπος, ἀμφισβητεῖται ὑπὸ τῶν σοφῶν τῶν θελόντων τὰ πάντα νὰ ἐξακριβῶσι καὶ αὐτὸν διῦλιζόντων τὸν κώνωπα. Ἀλλ' ὅμως ἡ αὕτη τύχη ἐπεφυλάσσετο εἰς ἀμφοτέρους τούτους τοὺς ὠραίους θνητοὺς. Ὡς ὁ Ζεὺς ἐν μορφῇ ἀετοῦ ἀπήγαγεν εἰς τὸν Ὀλυμπον ἀπὸ τῆς Ἰδῆς τὸν υἱὸν τοῦ Τρωῶς καὶ τῆς Καλλιρρόης, οὕτω καὶ ὁ Ποσειδῶν, θαυμάσας τὴν καλλονὴν τοῦ Πέλοπος, οἰνοχοοῦντος κατὰ τὴν λαμπρὰν ἐκείνην ἐν

Σιπύλῳ ἐστίασιν τῶν θεῶν, ἀνήρπασεν αὐτὸν καὶ ἐπὶ ἄρματος ἵππων χρυσῶν καὶ χρυσοχαλίνων ἀνεβίβασε πλήρης ἔρωτος εἰς τὸ ἐν Ὀλύμπῳ δῶμα τοῦ Διός. Ἡ ἀρπαγὴ αὕτη ἐγένετο οὐχὶ ἀναφανδὸν ἀλλὰ κρυφίως καὶ λίαν ἐντέχνως, καθ' ὃν χρόνον ἐπε-
 ρατώθη τὸ συμπόσιον, καὶ οἱ θεοὶ ἀναστάντες ἀπήρχοντο ἡδὴ ἐπανακάμπτοντες εἰς τὸν Ὀλυμπον. Οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἐν-
 νοήσῃ τὸ γενόμενον, ἐξαιρουμένων τῶν ὁμοτραπέζων συναδέλφων θεῶν. Γνωστὸν δὲ ὅτι τοιαῦτα πολλὰ ἠδύναντο νὰ διαπράττωσιν οἱ τοῦ Ὀλύμπου θεοὶ καὶ μάλιστα ὁ Ποσειδῶν, ὁ μέγας οὗτος θεός, ὁ γαιήροχος καὶ κυανοχαίτης, εἰς ὃν μετὰ τοῦ Διός καὶ τοῦ Ἀιδωνέως ἐπεκληρώθη καὶ ἦτο ἀνατεθειμένη ἡ διοικήσις παντὸς τοῦ κόσμου, τοῦ ἐναλίου, τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ὑποχθονίου. Ἡ ἀρπαγὴ δ' ὅμως αὕτη τοῦ Πέλοπος ἰδιαίτατα ἐπλήξεν, ὡς εἰκός, τὴν καρδίαν τὴν μητρικὴν. Ἀπέστειλεν ἡ τλήμων μήτηρ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ θεράποντας καὶ φίλους καὶ γει-
 τοντας πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ παιδός. Ἀλλὰ δυστυχῶς πᾶσαι αἱ γενόμεναι ἔρευναι ὑπῆρξαν ἀτελεσφόρητοι. Οἱ ἀπεσταλμένοι ἐπέ-
 στρεψαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ταντάλου κατηφεῖς, περίλυποι, ἀπέλ-
 πιδες. Ἀλλὰ τότε κατεδείχθη καὶ τίνα συναισθήματα φθόνου καὶ μοχθηρίας ἔτρεφον πρὸς τὴν εὐδαιμόνα καὶ θεοφιλεῖ τοῦ Ταντά-
 λου οἰκογένειαν τινὲς τῶν γειτόνων. Διέδωκαν οἱ ἄνοσοι συκο-
 φάνται ὅτι αὐτὸς ὁ πατὴρ ἐφόνευσε τὸν ἑαυτοῦ υἱόν, κατέκοψεν αὐτὸν μεληδόν, ἐμαγεύρευσε καὶ οὕτω παρέθηκε κατὰ τὸ δεῖπνον τοῖς θεοῖς, ἵνα λάβῃ πείραν τῆς φημιζομένης παγγνωσίας αὐτῶν! Ὁ ἐγκυμονῶν ἀπὸ πολλοῦ φθόνος ἐγέννησεν οὕτω τὸ εἰδεχθέ-
 στατον αὐτοῦ ἐξάμβλωμα.

Γ'.

Ἄλλ' οἱ Ὀλύμπιοι θεοὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ καταλίπωσιν ἐπὶ μακρὸν τὴν οἰκογένειαν ἐν τοιαύτῃ ἀμηχανίᾳ καὶ θλίψει καὶ ἀγω-
 νίᾳ. Μετ' ὀλίγον ὁ Ἑρμῆς, ὁ ἄγγελος καὶ διαγγελεὺς τοῦ Διός, ἐκάλει πάλιν τὸν Τάνταλον εἰς δεῖπνον ἐν Ὀλύμπῳ. Τὸ δεῖπνον τοῦτο οὐδένα εἶχεν ἄλλον σκοπὸν ἢ νὰ παράσχῃ ἐκπλήξιν εἰς τὸν δυσδαίμονα πατέρα, βλέποντα ἐν Ὀλύμπῳ τὸν ἴδιον υἱόν, τὸν προσφιλεῖ Πέλοπα, οἰνοχοῦντα τοῖς θεοῖς, ὡς ὀνοχόει ἐν Σιπύλῳ. Κατερχόμενος τότε πάλιν ὁ Τάνταλος εἰς τὴν γῆν θὰ διηγείτο τὴν τοιαύτην τὸν θεῶν εὐνοίαν εἰς τὴν πενθοῦσαν σύζυγον καὶ μητέρα, καὶ τὸ πένθος ἐκεῖνο αὐθαρεῖ θὰ μετετρέπετο εἰς χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν. Οὕτως ἐσκέπτοντο οἱ θεοί, ἀλλὰ βεβαίως ἠπατώντο. Ὠρμῶντο, τοιαῦτα φρονοῦντες, ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς μακαριότητος,

ἐν ἧ διετελοῦν. Ἐνόμιζον ὅτι ἡ μήτηρ δὲν θὰ ἐπόθει τὸν ἀποθεωθέντα σχεδὸν υἱόν. Ἄλλ' ἡ καρδιά ἡ μητρικὴ δὲν στέργει νὰ εἶνε μακρὰν τοῦ ἑαυτῆς τέκνου, καὶ ἂν ἔτι τὸ τέκνον τοῦτο διάγῃ μετ' αὐτῶν τῶν θεῶν ἐν Ὀλύμπῳ!...

Δ'.

Ὁ Τάνταλος ἐδέξατο τὴν πρόσκλησιν τῶν θεῶν τὴν δευτέραν. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν τὸ πένθος τὸ οἰκογενειακὸν τὸ ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ Πέλοπος, ἔπειτα δὲ αὐτὸ τὸ γεγονός ὅτι καὶ πρότερον ἤδη συνεδείπνησε μετὰ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, ὑπῆρξαν αἰτίαι ἵνα μὴ προκληθῆ ἡ χαρὰ ἐκείνη, ἣν κατὰ τὴν πρώτην πρόσκλησιν ἐπεδείξατο ὁ Λυδός. Ἡ ἔξις, ὡς γνωστόν, ἐλαττοῖ ἀδιαλείπτως τὴν αἴγλην τοῦ καινοφανοῦς. Ὁ Ἐρμῆς τότε ἦτο μᾶλλον εὐχαρις ἢ πρότερον, διότι ἐγίνωσκε τὸν σκοπὸν, πρὸς ὃν πάλιν ἐκαλεῖτο ὁ Τάνταλος, ἀλλ' ἡ ἐσχιασμένη μορφή τοῦ Λυδοῦ ἐφαίνετο λέγουσα: «Τί ὠφελοῦσι τὰ ἐξωτερικὰ ἀγαθὰ, ὅταν ἐλείπη ἡ εὐδαιμονία ἡ ἐσωτερική;».

Ε'.

Δυσχερῶς δυνάμεθα νὰ περιγράψωμεν τὴν χαρὰν, τὴν ἐξ ἀγαλλιάσεως μέθην τοῦ δυστήνου πατρός, ἀνελθόντος εἰς τὸν Ὀλυμπον καὶ ἰδόντος ἐκεῖ οἰνοχοοῦντα τοῖς θεοῖς τὸν Πέλοπα. Τότε ἀνυψώθη εἰς Ὀλυμπον ἀληθῆ, τότε πραγματικῶς ἦτο διοστράπεζος τῶν θεῶν! Ἡ αἴγλη τῶν λαμπρῶν θεῶν διεγράφη ἀπὸ τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ πρὸ τοῦ Πέλοπος! Τὰ περικαλλῆ ἐκεῖνα δώματα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡφαιστοῦ ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ Ὀλύμπου τεχνουργηθέντα ἠμαυρώθησαν, ἐξηφανίσθησαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Ταντάλου! Μόνον τὸν Πέλοπα εἶδε, μόνον τὸν Πέλοπα ἔβλεπε, καὶ πατὴρ καὶ υἱὸς συνεπλέχθησαν ἐν Ὀλύμπῳ εἰς ἀδιάζευκτον σύμπλεγμα στοργῆς, περιπαθείας, συκινήσεως! Ἀλλήλους ἠσπάζοντο καὶ ἀλλήλους ἐθώπευον. Ἐκλαίον ἀμφοτέρω, καὶ οὐδέτερος αὐτῶν ἠδυνήθη τὸ ἐλάχιστον νὰ εἶπῃ. Λυγμοὶ καὶ δάκρυα ἀνθρωπίνων καρδιῶν ἐν Ὀλύμπῳ!... Ἀλλὰ τότε ὁ Ποσειδῶν παρέστησεν εἰς τὸν εὐδαίμονα πάλιν πατέρα τὰ γενόμενα, καὶ ὁ Τάνταλος, ἀκτινοβολῶν ὑπὸ χαρᾶς, ἔλαβεν ἤδη παρὰ τὴν τράπεζαν τὴν εἰς αὐτὸν ὠρισμένην ἔδραν. Ἀλλὰ ποῦ ὄρεξις, ποῦ ἄλλη τις σκέψις παρὰ τῷ δυστήνῳ πατρὶ ἢ ὅτι ἀνευρέθη ὁ Πέλοψ; Τὸ νέκταρ καὶ ἡ ἀμβροσία ἔμειναν ἄθικτα, καὶ ὁ Τάνταλος διελογίζετο ἤδη τὴν μέλλουσαν τῆς συζύγου εὐφροσύνην.

Ποικίλαι σκέψεις περιελίχθησαν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ. Ἄρα γε θὰ δυνηθῆ νὰ ἴδῃ ἡ μήτηρ τὸν φίλτατον υἱόν; Ὁ Πέλοψ ἦτο δυνατὸν νὰ κατέλθῃ πάλιν εἰς τὴν γῆν; Ὁ Ὀλύμπος καὶ ὁ Ἄδης ἐπιτρέπουσι τοιαύτην μετástασιν; Καὶ ἡ μήτηρ, ἡ θνητὴ μήτηρ ἢ ἀδιαλείπτως θρηνοῦσα, θὰ προφθάσῃ αὐτὸν ν' ἀσπασθῆ καταρχόμενον; Αὐτός, γευσάμενος τῆς ἀμβροσίας καὶ τοῦ νέκταρος κατὰ τὴν πρώτην ἐν Ὀλύμπῳ μετὰ τῶν θεῶν συνεστίασιν, ἀπὸ θνητοῦ ἐγένετο ἤδη ἀθάνατος. Ἄλλ' ἡ τλήμων γυνὴ ἤξιώθη τοιαύτης εὐδαιμονίας; Τοιοῦτοι λογισμοί, καταλαβόντες τὸν νοῦν τοῦ Ταντάλου, προήγαγον αὐτὸν αἰφνιδίως εἰς ἀπροσδόκητον, εἰς παρακεκινδυνευμένην ἀπόφασιν. Διενόηθη νὰ ὑποκλέψῃ τὸ νέκταρ καὶ τὴν ἀμβροσίαν τὰ εἰς αὐτὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης παρατεθέντα, καὶ, κατὰ τὴν ταῦτα εἰς τὴν γῆν καὶ διδοῦς εἰς τὴν γυναῖκα, νὰ καταστήσῃ ἀθάνατον καὶ αὐτήν. Τοιαῦτα διανοηθεὶς, μικρόν τι ὁ Τάνταλος μετέλαβε τῆς θείας ἐκείνης τροφῆς καὶ τοῦ θείου ἐκείνου ποτοῦ. Κατῶρθωσε δὲ κατὰ τὸ πέρασ τοῦ συμποσίου καὶ τὸ πέρασ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀναστάντων ἤδη πάντων τῶν θεῶν καὶ εἰς τὸ ἴδιον ἐκάστου ἀπερχομένου δῶμα, νὰ ὑποκλέψῃ τὰς θείας οὐσίας, καθ' ὃν σχεδὸν τρόπον ὑφῆρπασεν ὁ Ποσειδῶν τὸν Πέλοπα, καὶ νὰ παραλάβῃ ταύτας μεθ' ἑαυτοῦ, καταρχόμενος πάλιν εἰς τὴν γῆν.

5'

Ὁ Ἥλιος τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἐφώτισε τὴν σύζυγον τοῦ Ταντάλου περιχαρῆ ἤδη καὶ ἀθάνατον, ὡς ἐφρόνει τοῦλάχιστον ὁ Τάνταλος. Ἄλλ' ὁ θεὸς ἐκεῖνος, ὁ τὰ πάντα βλέπων υἱὸς τοῦ Ὑπερίονος, κατήγγειλε τὸ ἀθέμιτον γεγονός εἰς τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου. Ἡ πράξις τοῦ Ταντάλου ἔτυχε τῆς κοινῆς τῶν θεῶν κατακρίσεως. Ἐθεωρήθη πράξις παντελῶς ἀγνώμων πρὸς τὴν εὐνοίαν, ἣν παρέσχον εἰς αὐτὸν οἱ θεοί. Ἰδίως δὲ ὁ Ζεὺς ἐξεμάνη τότε ἐπὶ τῇ γενομένῃ κλοπῇ, καὶ ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἀνάλογος τῆς ἐξαφθείσης ὀργῆς. Ὁ Τάνταλος ἐρρίφθη παραχρῆμα εἰς τὸν Ἄδην, ἐνεβλήθη ἐκεῖ εἰς λίμνην, ὑπεβλήθη εἰς ἐπικείμενον μετέωρον λίθον. Τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης ἔφθανε μέχρι τοῦ λαιμοῦ τοῦ Ταντάλου, καὶ ἐκεῖνος διψῶν δὲν ἠδύνατο, μικρόν τι κύψας, νὰ πῖῃ. Τὸ ὕδωρ ἔφευγεν ἐκ τῶν χειλέων αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς λίμνης ἀνυψοῦντο καλλίκομα καὶ καλλίκαρπα δένδρα, ὧν οἱ κλάδοι οἱ καρποβριθεῖς περιέβαλλον τὴν κεφαλὴν τοῦ Ταντάλου, καὶ ὁ Τάνταλος δὲν ἠδύνατο νὰ δρέψῃ καρπούς. Οἱ καρποὶ οὗτοι ἔφευγον ἐκ τῶν ἀνατεινομένων αὐτοῦ χειρῶν. Ἄνεμος σφοδρότατος, αἰφνιδίως ἐπιπνέων, διέρριπτεν αὐ-

τοὺς πρὸς νέφη σκιοέοντα. Ἐκτὸς δὲ τούτων βράχος δεινὸς καὶ πελώριος, ἐπικείμενος, ὡς εἶπ' ἔμεν, μετέωρος ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ Ταντάλου καὶ αἰωνίως κραδαινόμενος καὶ αἰωνίως πίπτων, ἀφήσει πᾶσαν ἡσυχίαν καὶ πάντα ὕπνον τοῦ τλήμονος καταδικου. Ἐπειδὴ δ' αἱ τῶν γονέων ἁμαρτίαι παιδεύουσιν ἐνίοτε καὶ τὰ τέκνα, οἱ θεοὶ ἀπέπεμψαν καὶ τὸν Πέλοπα ἐκ τοῦ Ὀλύμπου πάλιν εἰς τὴν γῆν, μετὰ τὸ ταχύποτον αὖτις ἀνέρωτων ἔθνος, ὡς λέγει ὁ Πίνδαρος.

Ζ'

Ἐπανεκάμψε λοιπὸν ὁ Πέλοψ εἰς τὴν γῆν, καὶ δυστυχῶς ἐπανεκάμψε πάλιν θνητὸς καὶ οὐχὶ ἀθάνατος. Τὸ νέκταρ καὶ ἡ ἄμβροσία, ὧν μετελάμβανεν ἐν Ὀλύμπῳ, δὲν εἶχον τὴν δύναμιν νὰ διατηρήσωσιν αὐτὸν ἀθάνατον παρὰ τὴν θέλησιν τῶν θεῶν. Αἱ θεαὶ ἐκεῖναι οὐσαὶ ἀπέβαλον τὴν θείαν αὐτῶν ἰδιότητα, καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς δαιτωμένοις ἐπὶ τῆς γῆς ἀνθρώποις, ὅτε οἱ θεοὶ τοῦτο ἤθελον. Καὶ ἵνα μὴ πληρωθῶσι καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς μητρὸς τοῦ Πέλοπος, ὁ υἱὸς τοῦ Ταντάλου δὲν ὠδηγήθη πάλιν εἰς τὴν Σίπυλον ἀλλὰ μετεβιβάσθη εἰς τὴν Ἀπῖαν γῆν τὴν ἔπειτ' ἀπ' αὐτοῦ ὀνομασθεῖσαν Πελοπόννησον παρὰ τὴν Πίσαν, ἀρχαιοτάτην πόλιν. ὑπάρχουσαν πλησίον τῆς Ὀλυμπίας, μεθ' ἧς ἐνίοτε ἐνηλλάσσετο κατὰ τοὺς χρόνους τοὺς παλαιούς. Ἐκεῖ, ἐν τῇ Πίσῃ, ἐβασίλευεν ὁ κλεινὸς Οἰνόμαος, βασιλεὺς κραταῖος, γενναῖος καί, τὸ σπουδαιότατον, ἔχων θυγατέρα περικαλλεστάτην καὶ ἀγνοτάτην, τὴν περιώνυμον Ἴπποδάμειαν, ἣν ἐζήτησαν ὡς σύζυγον οἱ βλαστοὶ τῶν εὐγενεστάτων οἰκῶν τῆς τότε Ἑλλάδος. Ἀλλὰ τὸ ζηλωτὸν ἐκεῖνο ἄνθος τοῦ κάλλους καὶ τῆς ἀρετῆς δὲν ἦτο εὐχολον νὰ δρέψῃ τις. Ὁ Οἰνόμαος προεκάλει εἰς ἀγῶνα ἀρματοδρομίας πάντας ὑποψήφιον μνηστῆρα. Ἀνδρείος δὲ ὧν καὶ ἀγέρωχος, παρεχώρει πάντοτε διάστημά τι εἰς τὸν συναγωνιστὴν, καθ' ὃ ἐκεῖνος προηγῆτο τοῦ δρόμου, φέρων ἐν τῷ ἰδίῳ ἄρματι τὴν Ἴπποδάμειαν, ἐπὶ τῷ ὄρω ἂν καταφθάσῃ ὁ πατὴρ τὸν μνηστῆρα. νὰ φονεύῃ αὐτόν, εἰ δὲ μὴ, νὰ καταστήσῃ γαμβρόν. Καὶ ἐφόνευσεν αὐτῷ δέκα καὶ τρεῖς ἢ κατ' ἄλλους δέκα καὶ ὀκτῶ μνηστῆρας ὁ Οἰνόμαος. Ὁ Μάρμαξ, Ἀλκάθους ὁ Προθάωνος, ὁ Εὐρύαλος, ὁ Εὐρύμαχος, ὁ Κρόταλος, ὁ Ἀκρίξ, ὁ Κάπετος, ὁ Λυκοῦργος, ὁ Λάσιος, ὁ Χαλκῶδων, ὁ Τριχόλωνος, ὁ Ἀριστόμαχος, Πρίας ὁ Πελάγων, ὁ Αἰόλιος, ὁ Κρόνιος, Ἐρύθρας ὁ Λεύκωνος τοῦ Ἀθάμαντος, Ἡϊωνεὺς ὁ Μάγνητος τοῦ Αἰόλου, νεοὶ ἀνδρειότατοι καὶ εὐγενέστατοι, κατέπεσον πάντες νεκροὶ ὑπὸ τὸ βαρὺ τοῦ Οἰνομάου ἔγχος. Πρὸ

τοιούτων γεγονότων, πρὸ τῆς φήμης τῆς διαδεδομένης περὶ τῆς ὠραιότητος καὶ τῆς χρηστότητος τῆς Ἴπποδαμείας καὶ ἰδίως πρὸ τῆς αἴγλης τοῦ προσώπου αὐτῆς καὶ τῆς χάριτος τοῦ ὅλου σώματος, τοῦ πανδοκείου ἐκείνου τῶν χαρίτων, ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ Musset, ὁ υἱὸς τοῦ Ταντάλου ἐγένετο ἔξω φρενῶν. Ὁ ἰδὼν τὴν λαμπρότητα τοῦ Ὀλύμπου, ὁ θαυμάσας τὴν ἀμύθητον καλλονὴν τῆς Ἑρας, τῆς Ἀθηναῖς καὶ τῆς Ἀφροδίτης κατελήφθη ἐν τῇ γῇ ὑπὸ δεινοτάτου ἔρωτος πρὸς τὴν κόρην τοῦ Οἰνομάου. Αἰθεαὶ ἐκεῖναι κατεπόνουν τὸ βλέμμα τοῦ Πέλοπος, δὲν κατεδέσμευον τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Τότε πρῶτον κατενόησεν ὅτι πάντες ἔχομεν ἐντὸς τοῦ στήθους ἡμῶν μέγαν μακαριότητος Ὀλυμπον, ἀνώτερον παντὸς ἐξωτερικοῦ ὄλθου, Ὀλυμπον ὅστις ἀληθῶς οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται οὔτε ποτ' ὄμβρω δεύεται οὔτε χιῶν ἐπιπίλνεται, ἀλλὰ μάλ' αἶθρα πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη.

Τότε πρῶτον διεινόθη ὁ Πέλοψ ὅτι τὸ κάλλος καὶ ἡ νεότης ἀνήκουσιν εἰς τὴν νεότητα καὶ τὸ κάλλος, — ὁ Πέλοψ εἰς τὴν Ἴπποδάμειαν καὶ ἡ Ἴπποδάμεια εἰς τὸν Πέλοπα. Καὶ ἀπεφάσισεν ὁ Πέλοψ νὰ διαγωνισθῇ περὶ τῆς Ἴπποδαμείας πρὸς τὸν Οἰνόμαον. Ἀνελογίσθη ὅτι ἦτο υἱὸς τοῦ Ταντάλου, ἀνελογίσθη ὅτι οὐκ ὀλίγα τῶν πρώτων αὐτοῦ ἐτῶν διτήγαγεν ἐν Ὀλύμπῳ, καὶ ἐθεώρησεν ἀνάξιον ἑαυτοῦ νὰ μὴ λατρεύσῃ τὴν Ἴπποδάμειαν, νὰ μὴ ἀγωνισθῇ περὶ αὐτῆς πρὸς τὸν Οἰνόμαον. Ἀπεφάσισε λοιπὸν τὸν ἀγῶνα. Εἶπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἦτο ἤδη θνητός. Ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἀποθάνῃ ποτέ. Τίνα λοιπὸν ἀξίαν εἶχεν ἡ ζωὴ, ἡ βραχυῖα ἀνθρωπίνη ζωὴ ἄνευ μεγάλου τινὸς ἀγαθοῦ, οἷον ἦτο ἡ Ἴπποδάμεια, τὸ ἀνεκτίμητον ἐκεῖνο ἄθλον; Ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν τοῦτο εἶνε τοσοῦτον δυσχτήτων· ἀλλ' ἀπώλεσε τοσοῦτους ἤδη καλοὺς κάγαθοὺς μνηστῆρας. Ἀλλὰ τί ἀγαθὸν δύναται τις νὰ κτήσῃται ἄνευ ἰδρώτων καὶ μόχθων; Καὶ ὅτε τὸ ἄνθος τῆς Ἑλλάδος ἐπεσε θῦμα τῆς Ἴπποδαμείας παρὰ τὴν κόρην αὐτῆν, τί θέλει νὰ ζῆσῃ χωρὶς τῆς Ἴπποδαμείας αὐτός; Εἶνε νέος εἰσέτι, πρὸς εὐάνθεμον ἔτι φυὰν λάχναί νιν μέλαν γένειον ἔρεφον, ὡς λέγει ὁ Πίνδαρος, ἀλλ' εἶνε ῥωμαλέος, ἀλλ' εἶνε ἀνδρείος, ἀλλὰ τὰς ἐλλείψεις τῆς νεανικῆς αὐτοῦ ἡλικίας θ' ἀναπληρώσῃ τοῦ Ποσειδῶνος ἡ εὐνοία. Πρὸ ἐτῶν δὲν ἀνήρπασεν αὐτὸν ὁ ποντομέδων θεὸς ἀπὸ τῆς ἐν Σιπύλῳ οἰκίας, καὶ δὲν μετεβίβασεν εἰς τὸ ὕπατον ἐν Ὀλύμπῳ δῶμα τοῦ Διός; Θὰ καλέσῃ λοιπὸν ἄρωγόν τὸν Ποσειδῶνα, καὶ ὁ μέγας θεὸς θὰ παράσῃ τὴν νίκην εἰς τὸν Πέλοπα. Θὰ δεσμεύσῃ τὸ δόρυ τοῦ Οἰνομάου, θὰ προσενέγκῃ ταχύτατον ἄρμα εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ταν-

τάλου. Ἄλλὰ καὶ ἄνευ τούτων Πέλοψ διφρηλατῶν ἐν ἀγῶνι καὶ φέρων ἐπὶ τοῦ ἰδίου δίφρου τὴν Ἴπποδάμειαν ὁποῖα εἰκῶν ! Ἡ εἰκῶν αὕτη δὲν θὰ καταστήσῃ τὸν Πέλοπα κρεῖττονα ἑαυτοῦ ; Δὲν θὰ παράτῃ αὐτῷ τὴν νίκη ; Ἐπὶ τὸ ἔργον λοιπόν ! Τὸ θάρρος εἶνε τὸ ἥμισυ τῆς ἐπιτυχίας !

Η'.

Ἄλλ' ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενοι ἀδυνατοῦμεν νὰ προχωρήσωμεν. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ὁ λόγος ἀνήκει εἰς ἄλλον, ἀνήκει εἰς τὸν Πίνδαρον. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἄρχεται μετὰ τοσαύτης μεγαλειότητος ἀφηγοῦμενος τὰ πράγματα ὁ μέγιστος ἐκεῖνος τῆς ἀνθρωπότητος λυρικός ποιητής, ὁ τύπος τῆς λυρικῆς ποιήσεως, ὥστε ὑπολαμβάνομεν ἀνευλάβειαν νὰ μὴ καταχωρίσωμεν ἐνταῦθα ἀντὶ πάσης περαιτέρω παραστάσεως τὴν θαυμασίαν, τὴν θειοτάτην ἀφήγησιν τοῦ κύκνου τῆς Δίρκης. Ἡ ἀφήγησις αὕτη ἔχει ὧδε κατ' ἔμμετρον ἡμετέραν μετάφρασιν τῶν Ὀλυμπιονικῶν τοῦ Πινδάρου. Ὁ λόγος περὶ τοῦ Πέλοπος

α.

Καί, προσελθὼν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς πολιᾶς θαλάσσης
μόνος, ἐν ᾧ ἐκάλυπτε τὸ σκότος τὰς ἐκτάσεις,
ἐπεκαλεῖτο ἄρωγόν τὸν Ἀγλαοτριαινὴν,
καί, ὑπακούσας ὁ θεὸς εἰς λαλίαν μὴ ξένην,
εὐθύς ἐράνη πρὸ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ποντίου σάλου,
καὶ τότε ἀνεφώνησε τὸ τέκνον τοῦ Ταντάλου :

« ὦ Πόσειδον, ἂν ἐκτιμᾷς τῆς Κύπριδος τὰ δῶρα,
ἰδοῦ, ἐπέστη ὥρα

νὰ δεῖξῃς τὴν ἀγάπην σου δι' ἀγαθοῦ μεγάλου.

Τί ἡ ψυχὴ μου ἀπαιτεῖ θὰ εἶπω, — μὴ ἀπόρει :

Γαίηοχε, τὸ δόρυ
τοῦ Οἰνόμαου δέσμευσον, ἐμὲ δ' ἐπὶ ἀρμάτων
εἰς τοὺς ἀγροὺς τῆς Ἥλιδος κομίσας ταχυτάτων,
ἀνάδειξόν με νικητὴν,

διότι ὁ Οἰνόμαος, φονεύσας τρεῖς καὶ δέκα
μνηστῆρας μέχρι σήμερον, ἀρνεῖται ὡς γυναῖκα
νὰ προσαρμόσῃ εἰς τινὰ τὴν κόρην τὴν σεπτὴν.

β.

« Ναί, μόνον ἄναδρος ἀνὴρ τὸν κίνδυνον σπουδάζει
τὸν μέγαν ν' ἀποφύγῃ.

Ἄλλ', ὅταν εἶνέ τις θνητὸς καὶ ἡ ζωὴ ὀλίγη,
πρὸς τί νὰ ζήσῃ ἀδρανῆς καὶ νὰ ἐπισχευάζῃ
ἀτίμητον καὶ σκοτεινὸν τὸ καταρρέον γῆρας,
παντὸς καλοῦ ἀμέτοχος ἀπόκληρος τῆς Μοίρας;

Ναί, ἔχων ἀμετάτρεπτον τὴν θέλησιν, ποθῶ
 εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν δεινὸν ἐγὼ ν' ἀποδυθῶ,—
 δὲν μένει ἄλλη τις ὁδός·
 σὺ δέ, ἄν θέλῃς, Πόσειδον, τὴν φίλην νίκην δός! »
 Τοιαῦτα εἶπεν ὁ σφριγῶν ἐκεῖνος νεανίας,
 οὐδὲ ματαίως ἤχησαν οἱ λόγοι τῆς ἀνδρείας.
 Τιμῶν ἐκεῖνον ὁ θεὸς καὶ ἐπ' ἐκείνῳ χαίρων,
 δίφρον τῷ ἔδωκε χρυσοῦν μεθ' ἔππων ὑποπτέρων.

Υ.

Καὶ οὕτω τὸν Οἰνόμαον ἐνίκησεν ἐκεῖνος,
 καὶ σύνευνον κατώρθωσε νὰ λάβῃ τὴν παρθένον·
 ἐγέννησεν δὲ ἕξ υἱούς, καὶ εἶδεν εὐφροσύνῳς
 εἰς θρόνον ἕκαστον αὐτῶν κλεινῶς ἀνυψωμένον
 καὶ πάντας διαπρέποντας εἰς λόγον ἀρετῶν
 Καὶ νῦν, ἀναπαυόμενος παρὰ τὸν Ἀλφειόν,
 τιμᾶται δι' ἐναγισμῶν λαμπρῶν καὶ θυσιῶν,
 τὸν τύμβον ἔχων πάντοτε ὑπὸ προσκυνητῶν
 περιεστοιχισμένον
 ἐγγύτατα εἰς τὸν βωμὸν ἐκεῖνον τὸν σεπτόν,
 εἰς ὃν συρρέει εὐλαδῶς πληθὺς μεγάλη ξένων.
 Ἡ δόξα δὲ τοῦ Πέλοπος ἢ ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ
 πληροῦσα τῶν περιφανῶν ἀγῶνων τὰ πεδία,
 ἐν οἷς ταχύτης τῶν ποδῶν πυρώδης ἀμιλλᾶται
 καὶ πᾶσ' ἀκμὴ φερέπονος καὶ δύναμις θρασεῖα,
 λαμπρὰ καὶ θεσπεσία
 μακρόθεν καθορᾶται·
 ὁ δὲ εὐδαίμων νικητῆς, καθ' ὅσον ἐξαρτᾶται
 ἀπὸ τῶν ἄθλων μόνον,
 ἔχει εὐδίαν θάλλουσαν κατὰ τὸν ἄλλον χρόνον,
 καὶ ἥτις ἀνατέλλει
 γλυκεῖα ὡς τὸ μέλι.

Θ'.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος Ὀλυμπιακὸς ἀγὼν, ὁ ἀγὼν τοῦ
 Πέλοπος καὶ τοῦ Οἰνομάου, τοιοῦτον τὸ γέρας αὐτοῦ, ἡ περι-
 καλλῆς Ἴπποδάμεια, καὶ τοιαῦτα ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἦσαν τὰ
 ἀποτελέσματα τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ νικῶν. Ὁ βίος τῶν Ὀλυμπιο-
 νικῶν ἐθεωρεῖτο βίος μακαριστὸς καὶ μακάριος.

Πρὸς τὸν κλεινὸν ἐκεῖνον ἀγῶνα τοῦ Πέλοπος καὶ τοῦ Οἰνομάου
 θὰ στραφῶσι τὸ ἐνεστῶς ἔτος παντὸς τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου
 τὰ βλέμματα ἐπὶ τῇ ἐν Ἀθήναις τελέσει τῶν νέων Ὀλυμπια-
 κῶν ἀγῶνων. Ὁ ἀγὼν ἐκεῖνος ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τῶν ἀγῶνων τῶν
 Ὀλυμπιακῶν. Πρὸς τὸν κλεινὸν ἐκεῖνον ἀγῶνα θὰ στραφῶσιν ἰδίως
 καὶ στρέφονται ἤδη πάντων τῶν Ἑλλήνων τὰ βλέμματα καὶ

πάντων τῶν Ἑλλήνων αἱ ἐλπίδες, Ἐκ τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου ἀνέλαμψεν ὁ Πέλοψ, τὸ σύμβολον τοῦ σωματικοῦ καὶ πνευματικοῦ κάλλους καὶ σθένους ἐν τῇ ἀπωτάτῃ Ἑλληνικῇ ἀρχαιότητι. Εἶθε νῆος τις Πέλοψ νὰ προέλθῃ ἀπὸ τῶν ἀγῶνων τῶν νέων, ἐκ τῆς ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἀναβιώσεως τοῦ ὄλου ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Εἶθε ὡς ὁ ἀρχαῖος ὠρμήθη ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου, νὰ ὀρμήσῃ ὁ νέος ἐπὶ τὸν Ὀλυμπον καὶ τὴν περίοικον χώραν! Εἶθε, ὡς ἐκεῖνος, Λυδὸς ὢν, ἔλαβε τὴν Ἴπποδάμειαν ἐν Ἑλλάδι, νὰ κυριεύσῃ ἐκεῖνος, Ἑλλήνων ὢν, τὴν Ἑλληνίδα Ἴπποδάμειαν ἐν τῇ Ἑλληνίδι Ἀνατολῇ! Καὶ ἡ περικαλλῆς τῆς Ἑλληνίδος Ἀνατολῆς Ἴπποδάμεια σὺ εἶσαι, ὦ τῶν ἐπτὰ λόφων πόλις, ὦ πατρίς, ὑπὲρ ἧς ἔπεσεν ὁ τελευταῖος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους αὐτοκράτωρ, ὁ ἀθάνατος μάρτυς καὶ ἥρωας Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος! Ματαίως τοσοῦτοι μνηστῆρες ἀποβλέπουσιν εἰς τὰ θέλγητρά σου, ὦ περιπόθητε Ἴπποδάμεια! Θὰ νικήσῃ πάντας τούτους ὁ μέγας τῆς ἱστορικῆς δικαιοσύνης νόμος, ὁ θεῖος οὗτος Οἰνόμαος. Καὶ ὁ Οἰνόμαος οὗτος θὰ κλίνῃ τὸν αὐχένα μόνον πρὸ τοῦ νέου Πέλοπος, διότι μόνον ἐκεῖνος θὰ ἔχῃ ἀπαράμιλλον τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν πρὸς τὴν μεγάλην κληρονομίαν, μόνον οὗτος θὰ ἔχῃ τὸ κάλλος καὶ τὴν ἀρετὴν, μόνον οὗτος θὰ ἔχῃ τοῦ θεοῦ Ποσειδῶνος τὴν βοήθειαν, τὴν βοήθειαν τῆς πίστεως τῆς ἀνοθεύτου καὶ πρωτοτύπου καὶ ἀληθοῦς!...

Questi non ciberà terra, nè peltro,
Ma sapienza, e amore e virtute,
E sua nazione sarà tra Feltro e Feltro.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Δ. ΒΑΛΒΗΣ

ΔΑΝΕΙΟΝ ΗΝΕΥΜΑ

- Συζητοῦν τρεῖς κύριοι μισογύναι ἀδυσώπητοι. Καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν :
- Ἐγὼ, νὰ σᾶς πῶ, ἐνυμφεύθηκα μόνον καὶ μόνον διότι ἡ γυναῖκα ποῦ πῆρα ἦταν διαφορετικὴ ἀπὸ ὅλες τῆς ἄλλες.
 - Πῶς αὐτό :
 - Ἦταν ἡ μόνη γυναῖκα, ποῦ ἤθελε νὰ μὲ πάρῃ ἄνδρα της.